

Leo Trotskij

”Människans lott” är ett verkligt konstverk

(9 november 1933)

Mr Clifton Fadiman
Simon och Schuster, Inc.
New York, N.Y., USA

Bäste Mr Fadiman:

Ni har frågat mig vilka böcker jag tycker är värda att publicera i Amerika. Jag skulle säga, mer än någon annan, romanen *La condition humaine* [*Människans lott*¹] av den unga franska författaren André Malraux, utgiven av Librairie Gallimard, 43 rue de Beaune, Paris.

Denna roman försöker inte bara vara ett litterärt konstverk. Den handlar om de stora frågorna om människans öde. Inom ramen för den sociala och kulturella kris som drabbat hela världen, ställs de frågor som alltid har berört mänskligheten så starkt och har inspirerat stora konstnärer – liv och död, kärlek och hjältemod, individ och samhälle – med ny skärpa för det kreativa sinnet. Endast utifrån denna källa kan den samtida konsten, som har ägnat sig åt att söka efter rent formella erövringar, förnygra sig.

I sista hand är Malraux en individualist och pessimist. Att känna på detta sätt om världen och om livet är för mig psykologiskt främmande, för att inte säga motbjudande. Men i Malraux' pessimism, som når förtvivlans nivå, finns ett inslag av hjältemod. Malraux hämtar sina internationella hjältar från revolutionens scen. Inramningen för hans personliga drama är Shanghai 1927. Författaren är utifrån egna erfarenheter väl förtrogen med den kinesiska revolutionen. Men denna roman är varken etnografi eller historia. Det är en roman om mänskliga öden och personliga passioner, som revolutionen skänker den yttersta spänning. Individualisten och pessimisten höjer sig för det mesta över individualism och pessimism. Endast ett högt mål ovan individerna, ett mål som människan är redo att betala med sitt liv, ger mening åt den mänskliga existensen. Detta är den yttersta innebörden av denna roman, som är främmande för filosofisk didaktik, och som från början till slut förblir ett verkligt konstverk.

Just i USA, där den fruktansvärda krisen för vardagslivets villkor obevekligt undergräver varje rent empiriskt förhållningssätt till livet, bör Malraux' roman, förefaller det mig, få många läsare.

Med vänliga hälsningar,
L. Trotskij

Översättning: *Martin Fahlgren*

---

¹ Svensk översättning: [Människans lott](#)